

010 NUMRI STANDARD NDËRKOMBËTAR I LIBRIT (ISBN)

Kjo fushë përmban numrin standard ndërkombëtar të librit (ISBN) dhe shpjegimin, të cilin e përcakton ISBN, në rastet kur regjistrimi përmban më shumë se një ISBN. Fusha i përshtatet zonës së numrit standard (ose të tjerë) dhe kushteve të disponueshmërisë në ISBD. Fusha mund të përmbajë kushte të disponueshmërisë dhe/ose çmimin, edhe kur nuk ka ISBN (shih shembullin 3).

Nënfushat & përsëritshmëria

FUSHA/NËNFUSHA			PËRSËRITSHMËRIA
010		Numri Standard Ndërkombëtar i Librit (ISBN)	r
	a	<i>Numri</i>	nr
	b	<i>Shpjegimi</i>	nr
	d	<i>Kushtet e disponueshmërisë dhe/ose çmimi</i>	nr
	z	<i>ISBN e gabuar</i>	r

Treguesit

Vlerat e treguesve nuk janë të përcaktuara.

PËRSHKRIMI I NËNFUSHAVE

010a Numri

Numri i saktë i ISBN-së, përfshirë edhe vizat ndarëse. ISBN-ja përcaktohet nga agjencia kombëtare e ISBN-së.

010b Shpjegimi

Shpjegimi për ISBN-në në nënfushën a (nëse ekziston): zakonisht emri i botuesit, lloji i lidhjes së kopjes ose shpjegimi i marrëdhënies në mes të ISBN-së me kompletin ose me një vëllim të veçantë (shih shembujt 3, 5, 6, 7, 11, 12, 14). Në programin COBISS shpjegimin nuk e vendosni brenda kllapave sepse ato vendosen në mënyrë automatike.

010d Kushtet e disponueshmërisë dhe/ose çmimi

Çmimi i njësisë dhe çfarëdo shënimi për disponueshmërinë e saj (shih shembujt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8).

010z ISBN e gabuar

ISBN-ja që është vendosur gabim në njësi ose është e pavlefshme. Numri i njëjtë i ISBN-së mund të jetë vendosur në dy botime të ndryshme dhe për këtë arsye është anuluar (shih shembullin 8) ose mund të jetë printuar me gabime (shih shembullin 9). Agjencia Kombëtare e ISBN-së njofton bibliotekën nëse vëren se në nënfushën a është shënuar ISBN-ja e gabuar. Më pas biblioteka të dhënë nga nënfusha a e transferon në nënfushën z.

SHËNIME PËR PËRMBAJTJEN E FUSHËS

Struktura e ISBN-së

ISBN-ja është një numër unik, i cili i ndahet në pjesë të botuar në përputhje me standardin ISO 2108.

ISBN-10 përbëhet nga katër pjesë, të cilat ndahen nga njëra tjetra me vizë ose me hapësirë. Këto pjesë janë:

- Identifikuesi i grupit: Caktohet për çdo vend ose grupe vendesh ose grupe gjuhësh nga Agjencia Ndërkombëtare e ISBN-së. Edhe organizatat ndërkombëtare, p.sh. Kombet e Bashkuara, kanë identifikuesin e grupit të tyre.
- Identifikuesi i botuesit: Caktohet për çdo botues nga Agjencia Kombëtare ose Rajonale e ISBN-së.
- Identifikuesi i titullit: Caktohet për çdo titull (dhe çdo botimi të titullit) nga botuesi.
- Shifra e kontrollit: Llogaritet në bazë të nëntë numrave të tjerë të ISBN-së.

ISBN-10 përbëhet prej numrave arab nga 0 deri te 9, me përjashtim të shifrës së kontrollit që mund të jetë numër arab ose romak X.

ISBN-13 përbëhet nga pesë pjesë; ISBN-së me 10 karaktere i është shtuar parashtesa (prefiksi) dhe shifra e kontrollit i cili llogaritet nga fillimi:

- Parashtesa: numri trashifror EAN, i cili tregon industrinë e librit (978, 979).
- Shifra e kontrollit: llogaritet në bazë të dymbëdhjetë numrave të tjerë të ISBN-së.

ISBN-13, bashkë me shifrën e kontrollit, përbëhet prej numrave arab nga 0 deri 9.

Verifikimi i shifrës së kontrollit për ISBN-në me numër 10 shifror

Saktësia e ISBN-së verifikohet në këtë mënyrë: çdo shifër shumëzohet me një numër, vlera e të cilit varet nga pozicioni i shifrës (pesha), shifrat mbledhen dhe rezultati pjesëtohet me 11. Në qoftë se pas pjesëtimit me 11 rezultati nuk është 0, atëherë një ose disa shifra janë gabim. Për ilustrim mund të përdorni shembullin 9:

ISBN	0	1	1	8	8	4	0	9	4	X (d.m.th. 10)
pesha	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
rezultati	0	9	8	56	48	20	0	27	8	10 = gjithsej 186

186 nuk plotpjesëtohet me 11, si përfundim ISBN-ja është e gabuar.

Verifikimi i shifrës së kontrollit për ISBN-në me numër 13 shifror

Shifra e kontrollit llogaritet duke përdorur një algoritëm me 10 module.

Secili prej dymbëdhjetë numrave të parë të ISBN-së, pos shifrës së kontrollit, shumëzohet në mënyrë alternative me 1 ose 3 nga e majta në të djathtë. Në mënyrë që ISBN të jetë e saktë, shuma e përfituar e rezultateve, së bashku me shifrën e kontrollit, duhet të pjesëtohet me 10 dhe nuk duhet të ketë mbetje.

Shembull:

	identifikuesi i grupit										identifikuesi i titullit	nr.i kontr.	shuma	
	parashtesa			identifikuesi i botuesit										
ISBN	9	7	8	0	3	9	3	0	4	0	0	2	9	
pesha	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	-	
rezultati	9	21	8	0	3	27	3	0	4	0	0	6	-	81+9

Gjithsej: $81 + 9$ (shifra e kontrollit) = 90

90 plotpjesëtohet me 10, si përfundim ISBN 978-0-393040-02-9 është numër i saktë standard ndërkombëtar i librit.

Forma e të dhënave

Shkurtesa ISBN, e cila në botim është e shtypur bashkë me numrin, nuk shënohet në fushën 010.

Çdo ISBN, e cila është shtypur gabim në njësi, mund të shënohet në nënfushën 010z – ISBN e gabuar. Në këtë mënyrë mundësohet kërkimi edhe përmes numrit të gabuar që ndodhet në njësi.

Vizat ndarëse përdoren për të ndarë ISBN-në në katër (ISBN-10) ose pesë (ISBN-13) pjesë në nënfushat a dhe z. Përdorimi i shenjave të tjera të pikësimit nuk lejohet. Kur ISBN-ja shfaqet në skedë vendosja e vizave ndarëse ose hapësirave është e detyrueshme. Shumë agjenci kombëtare nuk i vendosin vizat ndarëse apo hapësirat në regjistrime, sepse ato mund të përftoheshin nëpërmjet algoritmit nëse njihen identifikuesit e botuesve. Te shkëmbimi ndërkombëtar i regjistrimeve nuk është e domosdoshme, që pranuesi i regjistrimeve të njohë identifikuesit e botuesit, të vendosur në pjesën e parë të ISBN-së. Prandaj rekomandohet, që për shkak të paraqitjes së saktë vizat ndarëse të shënohen gjithmonë.

Zakonisht, çdo libër ka një ISBN. Në një regjistrim duhet të vendosen disa ISBN në këto raste: kur botuesi publikon një vepër në disa lidhje të ndryshme ose forma fizike me ISBN të ndryshme, por të gjitha janë të përfshira në një regjistrim; kur krijohet një regjistrim i vetëm për njësinë me disa vëllime (pjesë) dhe botuesi i ka vendosur çdo vëllim dhe kompletit ISBN të ndryshme; kur një njësi ka disa botues ose shpërndarës, dhe secili nga ata i ka vendosur njësisë ISBN-në e tij.

Kur në regjistrim ndodhen disa ISBN, shtohet shpjegimi për të bërë dallimin midis tyre.

Shpeshherë, çdo ISBN ka kushtet e veta të disponueshmërisë dhe çmimin. Kjo e dhënë shënohet në të njëjtën fushë.

Fusha duhet të përsëritet për çdo ISBN të vlefshme. Ajo duhet të përsëritet edhe për ISBN-në e pavlefshme, përveç nëse kjo ISBN e pavlefshme lidhet qartë me ISBN-në e vlefshme të shënuar në regjistrim; në këtë rast ISBN e pavlefshme vendoset në të njëjtën fushë si ISBN-ja e vlefshme përkatëse (shih shembujt 8, 9).

FUSHAT NË LIDHSHMËRI

011 ISSN

Një numër i ngjashëm në përdorim me ISBN-në por që zbatohet për burimet në vazhdim.

SHEMBUJ

1.

010	uu	a0-246-11007-4 d£2.95 <i>(Libër i botuar në Angli, lidhje pëlhure, çmimi £2,95, ISBN-ja në njësi është në formën: 0 246 11007 4.)</i>
-----	----	---

2.

010	uu	a963-592-149-7 d\$25.00 (outside Hungary) <i>(Libër i botuar në Hungari. Jashtë vendit shitet me çmimin \$25,00.)</i>
-----	----	---

3.

010	uu	d£3.50
010	uu	bpbk d£2.50 <i>(Libër i lidhur me pëlhurë dhe në formë broshure. Nuk ka ISBN.)</i>

4.

010	uu	a0-85997-276-3 d£5.20 (£3.90 to members of the Library Association) <i>(Libër i botuar me ulje çmimi për anëtarët e Library Association.)</i>
-----	----	---

5.

010	uu	a0-915408-15-5 dUnpriced
010	uu	a0-915408-16-3 bSigned ed. dUnpriced <i>(Libër i lidhur me pëlhurë, në dispozicion edhe me kapak të trashë dhe i firmosur nga përkthyesi. Secila formë ka ISBN-në e vet.)</i>

6.

010	uu	a0-306-35054-8 d£22.05
010	uu	a0-306-35050-5 bSet of six vols d£97.29 <i>(Regjistrim për vëllimin e 4-të të monografisë "Treatise on solid state chemistry", botuar në 6 vëllime, secili me ISBN-në e vet. Komplet i ka gjithashtu ISBN-në e vet dhe çmimin.)</i>

7.

010	uu	a0-563-12887-9 b(B.B.C.)
010	uu	a0-233-96847-4 b(Deutsch) <i>(Libër i botuar nga British Broadcasting Corporation dhe Deutsch.)</i>

8.

010	uu	a0-95045-372-2 d£0.55 z0-95045-711-6 <i>(Botuesi vendos gabimisht të njëjtën ISBN në të gjitha njësitë. Agjencia Kombëtare e ISBN-së ndan ISBN-të e vlefshme për secilën njësi. Në regjistrimin e çdo njësie ISBN-ja e saktë vendoset në nënfushën a, ndërsa e gabuara në nënfushën z.)</i>
-----	----	---

9.

010	uu	a0-11-884094-0 z0-11-884094-X <i>(ISBN 0-11-884094-X është shtypur gabimisht me shifrën e kontrollit X.)</i>
-----	----	--

10. * COBISS.net

010	uu	a86-11-02519-9
200	0u	aFuqia e fjalës

11. * COBISS.net

010	□□	a978-99956-16-16-8 bVëll. 1
010	□□	a99927-1-786-6 bVëll. 2
010	□□	a99927-36-60-7 bVëll. 4
200	0□	aShqiptarët midis lindjes dhe perëndimit

12. * COBISS.net

010	□□	a99-92787-91-0 bbrosh.
200	1□	aShqiptarët në udhëkryq

13. * COBISS.net

010	□□	a0-393040-02-X
010	□□	a978-0-393040-02-9
		<i>(Shifrat e kontrollit të ISBN-ve me numra 10 shifror dhe 13 shifror janë të ndryshme.)</i>

14. * COBISS.net

010	□□	a978-951-45-9693-3
010	□□	a978-951-45-9694-0 bbrosh.
010	□□	a978-951-45-9695-7 bPDF
010	□□	a978-951-45-9696-4 bHTML
		<i>(Libër i lidhur në pëlhurë dhe në formë broshure, si dhe në formë elektronike në formatin PDF dhe HTML. Nga 1 Janari 2007 të gjithë botimet e reja do të kenë ISBN me numër 13 shifror.)</i>